

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT ALPOLGÁRMESTERE

Készült a 2023. július 5. napján tartandó rendkívüli képviselő-testületi ülésre

Készítette: dr. Köles Zsuzsanna vagyongazdálkodási irodavezető és Erdősné dr. Kocsis Helga polgármesteri irodavezető

Tárgy: Javaslat az önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló új önkormányzati rendelet elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló 31/2013. (X. 21.) rendelete (a továbbiakban: Rendelet) a közterület rendeltetésétől eltérő használatát az Önkormányzattal megkötött polgári jogi szerződés alapján teszi lehetővé. A Rendelet szerint a közterület rendeltetésétől eltérő módon használni szándékozó ügyfél ajánlatot nyújt be az Önkormányzat részére, melynek alapján közterület-használati megállapodást kötnek a felek a Polgármester jóváhagyását követően.

A Kúria összevont polgári-gazdasági-munkaügyi és közigazgatási jogegységi tanácsa a közterület-használati jogviszony közjogi (közigazgatási) vagy magánjogi (polgári jogi) jellegének megítélése, továbbá az ilyen tárgyú perben eljáró bíróság meghatározásának tárgyában lefolytatott jogegységi eljárásában meghozta az 1/2022. KPJE jogegységi határozatot, amely kimondja, hogy a közterület-használati jogviszony közjogi jogviszony.

A közterület rendeltetésétől eltérő használatát, továbbá a használat megszüntetését az önkormányzat nem tulajdonosi jogkörében, hanem a helyi közhatalom gyakorlójaként állapítja meg. A közterület-használat tárgyában a polgármester átruházott hatáskörében meghozott határozata közhatalmi jogkörben hozott egyedi döntés, melyben az önkormányzat hatóságként állapít meg az ügyfélnek minősülő használóra nézve jogosultságot, illetve ír elő kötelezettségeket. A közterület-használat engedélyezése és a közterület-használati jogosultság megszüntetése hatósági ügy, azaz a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott cselekménye, melynek kereteit az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. tv. (Ákr.) adja meg.

Az önkormányzat akár határozatot hoz a közterület-használatról, akár – a rendelet által lehetővé téve – hatósági szerződést köt a közterületet igénybe venni kívánó személlyel, az a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. tv. értelmében közigazgatási cselekménynek minősül, előbbi mint egyedi döntés, utóbbi mint közigazgatási szerződés. Fent nevezett közigazgatási cselekmények közigazgatási jogvita tárgyai lehetnek, a közigazgatási jogvitát pedig a bíróság közigazgatási perben bírálja el.

Mindezekre tekintettel, a Rendeletben a közterület használatot - polgári jogi alapokon nyugvó, magánjogi szerződéses elemekre épülő - használati megállapodás megkötésével lehetővé tevő jogszabályi rendelkezések felülvizsgálata indokolt. A közterület-használat helyi szabályozásának közjogi alapokra történő áthelyezése a rendelet jelentős számú kifejezésének, bekezdésének, jogszabályhelyének módosítását vonná maga után, átláthatatlanná téve a rendelet módosításra szánt szakaszait, ezért javaslom az Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló új rendelet megalkotását.

Az új rendelet megalkotását indokolja ezen felül az elmúlt években a mikromobilitási eszközökkel (elektromos meghajtású roller) kapcsolatban felmerülő szabályozási igény, amelyre vonatkozó rendelkezéseket mind terjedelménél, mind gyakorlati jelentőségénél fogva külön fejezetben szabályozza a rendelet.

Az utóbbi 1-2 évben a XVI. kerületben is megjelentek a mikromobilitási eszközök, elsősorban az elektromos rollerek.

A kölcsönözhető rollereket használóik véletlenszerűen állítják le az úttesten, a járdákon, sőt gyakran zöld felületeken is. Mindez egyrészt veszélyezteti a közlekedés biztonságát, rontja a településképet, másrészt zavarja a kerületben élőket, ezért folyamatos lakossági panaszokat is megalapoz.

Mindezek következtében szükségszerűvé vált e rollerek használatának, tárolásának szabályozása a közterületeinken, különös tekintettel Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról szóló 3/2013. (III. 8.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Főv. Kgy. rendelet) 33/G. § (5) bekezdésében foglaltakra, miszerint az elektromos roller csak úgy tárolható, hogy az a közterület rendeltetésszerű használatát, így különösen a gyalogos közlekedést nem akadályozza, és a közúti közlekedés rendjét, a biztonságos járműközlekedést semmilyen módon nem zavarja.

A közterületen a mikromobilitási eszközök elhelyezése, tárolása céljából mikromobilitási pontok jelölhetők ki.

A XVI. kerületi mikromobilitási pontok kijelölése során figyelemmel kell lenni arra, hogy a Főv. Kgy. rendelet a kölcsönzési célú mikromobilitási eszközök elhelyezése szempontjából a XVI. kerületet külvárosi terület zónába sorolja, így a rendeletnek az erre a zónára vonatkozó előírásai az alkalmazandóak a kerületünkben.

A Fővárosi Önkormányzat, a tulajdonában lévő közterületek vonatkozásában a mikromobilitási pontok kijelöléséről külön döntést hoz.

A Fővárosi Önkormányzat döntésének előmozdítása céljából a határozati javaslat tartalmazza a XVI. kerület Fővárosi Önkormányzati tulajdonban lévő közterületein a mikromobilitási pontok kijelölésére javasolt helyszíneket.

Az erről szóló döntés – a Fővárosi Önkormányzat tájékoztatása szerint –, a BKK javaslatát is figyelembe véve a Tulajdonosi Bizottság hatásköre.

A rendelet-tervezet alapján, a XVI. kerületi tulajdonban lévő közterületeken a mikromobilitási pontok kijelölése a Közbiztonsági és Közlekedési Bizottság javaslata alapján polgármester hatásköre.

A XVI. kerület közigazgatási területén – a Fővárosi Önkormányzatnak kijelölésre javasolt 20 mikromobilitási pont mellett – további 20 gyűjtőpont kerülne kijelölésre.

A kerületi pontok meghatározása a következők figyelembevételével történik:

- lakossági felmérésben megjelölt elfogadható távolságok a lerakási pont és az úti cél között,
- a mikromobilitási szolgáltatók által biztosított adatok,
- a fővárosi területen potenciálisan kialakítható gyűjtőpontok elhelyezkedése,
- azok a XVI. kerületi önkormányzati területek, utcák, terek, ahol krónikus problémát jelent a rollerek tárolási jelenléte,

- a kör alakú távolságmátrix, ami a lehető legtöbb XVI. kerületi lakó számára kényelmes, de legalább elfogadható megoldást kínál a rollerek felvételére és lerakására,
- az a tapasztalat, hogy elsősorban a tömegközlekedési eszközök megállóira/-tól történő rá-/elhordásra használják a lakosok az elektromos rollereket.

Tájékoztatom a képviselő-testületet, hogy az eddigi tapasztalatok alapján nincs akadálya annak, hogy a kerületben található magántulajdonú, de a közforgalom számára nyitott területeken (bevásárlóközpontok parkolója, MÁV, HÉV állomások területe) további rollerek kerüljenek elhelyezésre.

A XVI. kerületi Önkormányzat a mikromobilitási szolgáltató részére hatósági szerződés megkötése keretében kívánja biztosítani a közterület használatát oly módon, hogy a közterületen megfelelő jelzéssel (táblával, felfestéssel, vagy más jól látható módon) megjelölt gyűjtőpontok kerülnek kialakításra, melynek összes költsége a szolgáltatót terheli.

Mindez összhangban van a Főv. Kgy. rendelet azon szabályozásával, miszerint a fővárosi tulajdonú közterületeken is legfeljebb 1 év időtartamra mellőzhető a mikromobilitási pont megfelelő megjelölése (33/H. § (3) bek.)

Egyidejűleg legfeljebb 165 mikromobilitási eszköz elhelyezésére, tárolására javaslom a hatósági szerződés megkötését.

A szolgáltató a mikromobilitási eszközök elhelyezéséért, tárolásáért közterület-használati díjat köteles fizetni, melynek összege: 500 Ft/db/hó.

Jelen rendelet-tervezet tartalmazza a XVI. kerületi Önkormányzat tulajdonában álló közterületeken a mikromobilitási eszközök elhelyezésének lehetőségét, szabályait és a szolgáltatók által fizetendő közterület-használati díjait, valamint a jogosulatlan közterület-használat következményeit.

Mindemellett fontos célja a mikromobilitási eszközökkel kapcsolatos szabályozásnak az is, hogy – a Fővárosi Önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló szolgáltatók által – a XVI. kerületben üzemeltetett elektromos rollerek elhelyezése, tárolása vonatkozásában is rendezettséget teremtsen.

Az új rendelet tervezet a jelen előterjesztés 1. számú mellékletét képezi.

Az új rendelet elfogadásával egyidejűleg a jelenleg hatályos Rendelet 1. számú mellékletéhez képest módosulás a mikromobilitási eszköz közterület-használati díjának meghatározásával történő kiegészítése, amely az új rendelet 3. sz. melléklete.

Az új rendelet megalkotásával - tekintettel arra, hogy polgári jogi szerződés megkötése helyett az Önkormányzat részéről hatósági határozathozatalra kerül sor - módosulnak a közterület-használati hozzájárulás iránti kérelem tartalmi elemei mind az „Építési konténer, állvány elhelyezése, építőanyag, építési törmelék tárolása, betonpumpa, daruzás, elkerített munkaterület” használata, mind az ezen kívüli használat esetén. Így a Rendelet 1. számú függeléke helyett az új rendelet 1. és 2. számú mellékletét képező kérelem alkalmazandó.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-ában foglalt előzetes hatásvizsgálat összefoglalása:

A tervezett jogszabályok valamennyi jelentősnek ítélt hatása, különösen:

- **társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai:**
A tervezetek a társadalom számára önmagában nem jelentenek költséget, a tervezetek alapján a közterület-használati hozzájárulást kérelmező, a közterületet rendeltetéstől eltérő módon használni szándékozó ügyfélnek áll fenn díjfizetési kötelezettsége. A tervezetek költségvetési többletkiadással nem járnak.
- **környezeti és egészségi következményei:**
A tervezeteknek hosszútávon pozitív környezeti következményei várhatóak, kimutatható egészségi hatások nincsenek.
- **adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:**
A tervezetek az Önkormányzat számára többletfeladatot jelentenek.
- **a jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei:**
A 2022-ben kiadott 1/2022. KPJE jogegységi határozat és a mikromobilitási eszközök közterületen történő használatának szabályozása szükségessé teszi a rendeletek elfogadását.
- **a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:**
A tervezet elfogadása esetén a rendelet alkalmazása a jelenlegi szabályozáshoz képest többlet személyi, szervezeti és tárgyi feltételt nem igényelnek. A pénzügyi feltételek körében új pénzügyi feltétel a tervezetek elfogadását követően nem merülnek fel.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és döntést hozni szíveskedjen.

Rendeleti javaslat:

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja – **jelen előterjesztés 1. számú melléklete szerint** - a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatának rendjéről szóló .../... (...) önkormányzati rendeletét.

(Elfogadása minősített szótöbbséget igényel az SZMSZ 18. § (2) bekezdés a) pontja alapján)

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete, hivatkozással a Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról szóló 3/2013. (III. 8.) önkormányzati rendelet 33/I. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltakra, kölcsönzési célú mikromobilitási eszközök elhelyezése és tárolása céljából az alábbi – Budapest Főváros XVI. kerület közigazgatási területén található, Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló – közterületeken javasolja Budapest Főváros Önkormányzatának a mikromobilitási pontok kijelölését:

1. Rákospalotai határút / Rákóczi út kereszteződése
2. Rákospalotai határút / György utca kereszteződése
3. György utca / Baross utca kereszteződése
4. Szlovák út / Csömöri út kereszteződése
5. Csömöri út / Rózsa utca kereszteződése
6. Csömöri út / Rákóczi út kereszteződése
7. Csömöri út / János utca kereszteződése
8. Csömöri út / Mátyás király út kereszteződése
9. Rákosi út / Rózsa utca kereszteződése
10. Rákosi út / Mátyás király út kereszteződése
11. Szlovák út / Timur utca kereszteződése
12. Timur utca / Menyhért utca kereszteződése
13. Budapesti út / Batthyány utca kereszteződése
14. Budapesti út / Mátyás király út / Arany János utca kereszteződése
15. Arany János utca / Margit utca kereszteződése
16. Veres Péter út / Hősök fasora kereszteződése
17. Veres Péter. út / Jókai út kereszteződése
18. Veres Péter. út / Imre utca kereszteződése
19. Veres Péter. út / Nógrádverőce utca kereszteződése
20. Szabadföld út / Magtár utca / Gazdaság út kereszteződése

Felkéri a polgármestert a határozat Budapest Főváros Önkormányzata részére történő megküldésére.

Határidő: 2023. július 12.

Felelős: Kovács Péter polgármester

(elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel)

Kelt: Budapest, időbélyegző szerint

Szász József
alpolgármester

Törvényességi szempontból megfelelő:

Dr. Csomor Ervin
jegyző

Melléletek:

1. sz. melléklet: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló/2023. (.....) önkormányzati rendelet tervezete
2. sz. melléklet: a Főpolgármesteri Hivatal tájékoztatása

Tárgyalásra illetékes bizottságok:

Gazdasági és Pénzügyi Bizottság
Közbiztonsági és Közlekedési Bizottság